

VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ

A JÖVŐ HÍDJAI*

Patakot, folyót, szakadékot azért alkotott a természet, hogy elválasszon. Bizonyos tekintetben ennek is megvan a maga értelme, ám az élet általános folyását tekintve sokkal több a kára, mint haszna. A part, a mélység akadályt látván minden teremtett lény megtorpan, csak a szárnyakkal áldottak szállnak át fölötte. Van, amelyik úszni próbál, van, ki megkerüli, a harmadik pedig egyedeik önkéntes, tömeges áldozatvállalásával élő hidat alkot, hogy a csapat tovább mehessen az ösztön által rendelt utakon. Igen, tisztelt Közönség, a hangyák fejlett, fegyelmezett és öntudatos társadalmáról beszélek. Sok mindent tanult és tanulhatna még tőlük az ember, ha nem képzelné olykor istennek magát.

Azt azonban ismerjük el, hogy tökélyre fejlesztve az eredendő ötletet, hídépítésben az ember a hangyákon is túltett. Nem is kellett oly nagyon törnie fejét, még csak az isteni szikra sem szükségeltetett hozzá, mert a szél által kimozdított, a szakadék fölött keresztbe fektetett szálfák sudara maga volt a kézzelfogható, utánzásra serkentő modell. Az anyagok, technikák változatossága, a mérnöki megoldások zsenialitása tekintetében valóban nagyot fejlődött előre a világ, s a hidak jelesebbjei az építészet büszkeségévé lettek. Mindig, minden körülmény között az ember hasznára, sohasem kárára.

Budapest hídjaival magyarként csak elfogult lehetek. Úgy tekintek rájuk, mint szervesen anyagból teremtett élőlényekre, akik pótolhatatlan szolgálattal tartoznak a városnak. Akárcsak London, Párizs, Prága vagy Ungvár hídjainak, nekik is feladatuk, küldetésük van, melyet jeles nők és férfiak, a névadók halhatatlan szellemeitől kaptak. Árpád, Szent Margit, Petőfi, Széchenyi, Erzsébet királyné és a Császár emléke élte, erősíti szerkezetüket, s általuk lesz teljesebb és kényelmesebb az Isten által teremtett, ám az örök hídemberek által tökéletesített világ.

A háborúk idején mégis kutyavilág jár a hidakra. Ha az egyik fél számára szükség van rájuk, a másik oldalnak már nem kívánatosak. A hidakat felrobbantják, ugye? – kérdezhetné McCoy hőse bármely újabb kori háború körül-

* Elhangzott a Hidak, Korok, Budapest kiállítás megnyitóján a KMF Gross Arnold termében 2015. június 16-án

ményei között, miközben maga is tudja már, hogy hidakat azok robbantanak, akik okkal menekülnek lelkiismeretük elől. Azt képzelik, a gyújtózsínor beizzításával maguk mögött hagyhatják a túlsó parton, akár egy fölöslegessé lett kutyát, vagy megunt feleséget. S bár a kérdéshez szinte a válasz is adott, a kérdező mégis megkockáztatja, mert lelke mélyén lélegzik még a „hátha mégis” reménye. Az őszinte aggodalomra milyen válasz dukál? Az egyértelmű „Igen” helyett, már csak a jövőre való tekintettel is hangozzék el egy alapvetően derülátó, mégis a valóságot igazoló ígéret, valahogy ekképpen: a hidakat mindig újjáépítik, mert az utak évszázadok, olykor évezredek óta lüktető vérerei nem sorvadhatnak el. Az egymásra békével tekintő partokat, a szakadékokat át kell ívelni, az erőszakkal megszakított utakat össze kell kötni. Ez az egyetemes emberi civilizáció parancsa.

Végül – a stratégiai és gazdasági szempontok tekintetében jóval jelentéltenebb, de sokkal inkább emberbarát, gyalogjáró hidakról is lenne néhány szavam. Éppenséggel annak okán, hogy az utóbbi egy-két évtizedben valami új és biztató, határokön, kultúrákon átívelő népszokás kötődött hozzájuk. A szerelmespárok – minden esetben egy férfi és egy nő – Párizstól Ungváron, Munkácson át Beregszászig és tovább, lakatot raknak a hidak korlátrácsaira, úgynevezett szerelemlakatot. Már az énekszerző Salamon király is tudta, hogy az igaz és tiszta szerelem ronthatatlan pecsét a szívre, s ezt a pecsétet tárgyiasítja, teszi kézzelfoghatóvá a közös akarattal összezárt, az egymásba hatoló testeket jelképező lakat. De ez még semmi! Hogy a pecsét örök legyen, a kulcsnak hullámsírban a helye.

Ahol virágba borul a szerelem, ott előbb-utóbb új élet fakad, az új élet pedig önmagában is reményt feltételez, amely – Illyés Gyulától tudjuk – a legnagyobb bátorság. Ha a remény valóban bátorsággá nemesül, már nem lehet messze a cél, mert az önálló életre kelt remény rögtön építgetni kezdi a maga jövőbe tartó hídjait.